

Манастирот "Си Свети" е единствен кој им е посветен на сите светии, значаен стар храм каде живописот се движи, каде се случило чудо кое може да се види... Важен македонски просветно-културен центар, од кој зрачела и се ширела македонската национално-револуционерна мисла за ослободување на Македонија...

ДОБРОНАМЕРНИ БЛАГОСЛОВУВА

ниот храм е поставен на постар сакрален објект. Точната старост ќе може да се утврди со лабораториски испитувања на материјалот.

Манастирот "Си Свети" е важен македонски просветно-културен центар. Првото келијно училиште во Дебарца било отворено во овој манастир, кое го посетувале деца од сите околни населби.

Од "Си Свети" зрачела и се ширела македонската национално-револуционерна мисла за ослободување на Македонија. Тоа особено дошло до израз кога старешина бил свештеникот Васил Попангелев од с. Лешани. Тој бил првиот член на ТМОРО во Долна Дебарца и вршел покрстување на луѓе од целото подрачје за делото на организацијата според сите барања (пред Евангелие и крст). За време на Илинденското востание старешината Попангелев бил претседател на комисијата за обезбедување на збегот Српница. Тој го осветил и охридското востаничко знаме на 5 август 1903 г. на синорот од с. Куратица. На свечениот чин присуствувало горското началство на чело со Христо Узунов, претставници од сите села на Дебарца, како и вооружените чети од пет-шест села.

Како одмазда за улогата која манастирот ја имал во Илинденското востание, откако изгорело с. Лешани, 600 османлиски аскери на Бахтијар-паша, на 7 август 1903 г. прво го ограбиле "Си Свети", а потоа ја запалиле манастирската црква и заклале двајца манастирски слуги. Меѓутоа, потоа поп Васил со уште поголема жестина, и со пушка в рака, се борел, но на 27 септември 1903 г. (на Крстовден), бил смртно погоден од непријателски куршум бранејќи го збегот Српница.

За да не падне жив во рацете на непријателот тој се саможртвувал. Од бес што не го фатиле жив, му ја пресекле главата и забодена на кол ја носеле до с. Подмолје, каде ја фрлиле откако ги прекорил еден постар Турчин: "Да бевте јунаци и жив да го фатевте, ќе беше добро, вака не чини. Со ова само лошо му носите на нашиот султан".

И за време на Балканските војни манастирот им бил засолниште на народните борци. Во Првата светска вој-

Манастирот "Си Свети" ("Сите Светии"), кај селото Лешани, во областа Долна Дебарца, Охридско, е единствен во Македонија кој им е посветен на сите светии, кои се наши молитвеници пред престолот на Севишниот. До него се доаѓа по магистралниот пат Охрид-Кичево-Скопје, од кој кај с. Ботун се врти вдесно и се оди по патот Ботун-Белчишта-Лешани.

Местоположбата на која се наоѓа "Си Свети" е земен рај, место за молитва, уживање и душевен спокој; чешмата и широките сенки ја ладат душата, а мирисот на шумата и планинските цвеќиња опиваат.

Со решение на Централниот завод за заштита на културно-историските споменици и реткости на Македонија, "Си Свети" е прогласен за историско-културен споменик на Македонија, бидејќи се смета за значаен стар храм.

Заводот за заштита на спомениците на културата и Музеј од Охрид во 2005/2006 година изврши делумни археолошки ископувања под раководство на археологот Паско Кузман. Хипотезата се потврди. Црквата од 1452 година е подигната на постар храм кој, според најдените монети во гробовите, датира од XIII век, што значи дека храмот сигурно е многу постар. Но, археолошките испитувања не се завршени и не треба да останат на сегашно ниво. Се верува дека и открие-

ТЕ ВЕРНИЦИ ГИ БОЖЈОТО ЧУДО

на повторно бил ограбен. Меѓу двете светски војни во "Си Свети" кусо време престојувал и синот на свештеникот Васил, Ангел Попвасилев.

"Живописот во оваа црква се движи", вели неговото сепреподобие о. Вартоломеј, кој истакнува уште една значајност. Фреската Пресвета Троица е единствена со ликот на Бог Отец од XV век. Меѓутоа, на живописот му се заканува опасност да се уништи. Досега не е извршено конзервирање на фреските, иако црквата е под заштита.

Во 2006 г. црквичката (6x4 м) надворешно е реконструирана и подно уредена. По завршувањето и конзервирањето на археолошките зафати, треба трајно да се реши и пристапот до црквата наместо сегашниот привремен. Кога ќе се извршат и другите внатрешни работи овој дел од манастирот ќе биде најзначаен и најпосетуван и црквичката ќе биде идеална за "зимска црква".

Потесниот манастирски комплекс (двете цркви, двата конака и др.) е заграден со ѕид. Има два влеза - главниот е на североисточната, а споредниот од југозападната страна. Двете влезни порти се од делкан камен, со заоблени сводови и метални врати. На главната порта, над заоблениот свод има плоча од бетон - симбол на евангелие.

Во 2005 г. на таа плоча се случило чудо, кое и сега верникот може да го види, а кое се случи по следното претходно Божјо чудо кое го кажал неговото сепреподобие о. Вартоломеј на 15 април 2007 г. Вечерта на денот на зачнувањето на света Ана (22.XII) во 2004 г., во цела Дебарца немало струја. Времето било облачно. Не се гледала ниедна ѕвезда. Околу 22.30 часот една жена погледнала низ прозорецот за да види дали има струја во соседните села. Во тој момент блеснала силна светлина, се осветлила целата одаја. Глетката била волшебна. Од западната страна на манастирот се искачувале четири запалени снопа. Го опкружиле манастирскиот комплекс. Два пламени снопа застанале крај двата олтара од двете цркви. Црквите биле осветлени како илјадници свеќи да биле запалени во нив.

Од камбанаријата до двете цркви и од чешмата по угорнината на шумата биле спрострени магливи светливи па-

теки. Патекаата од малиот конак до големата црква била осветлена од мали светилки кои личеле на ѕвездички.

Оваа прекрасна волшебна Божја глетка траела до 23,58 ч. Тогаш била осветлена целата околна шума, а манастирот сјаел како во сончев ден. Точно на полноќ пламените снопови се собрале на манастирската нива и исчезнале, а во дворот и во двете цркви долго се чувствувала Божјата благодет.

По шест месеци од ова Божјо чудо, на бетонската плоча од главната влезна порта се појавил неракотворениот лик на Мајката Божја, Пресвета Богородица, а под нејзиниот лик раката на Господ Исус Христос, која ги благословува сите добронамерни верници кои доаѓаат на поклонение во манастирот "Си Свети".

Чудата на манастирот "Си Свети" се бројни за: исцеление, имање пород, одржување во живот, среќа, радост и сл.

АПЕЛ

Манастирот "Си Свети" има огромно културно и историско значење, тоа е свето место на многу чуда. Редакцијата "Македонско сонце" уштатува апел до сите Македонци во државата и до оние кои се наоѓаат насекаде во светот да го дадат својот финансиски придонес за негово обновување и одржување, за да го зачуваме од забот на времето.

МАНАСТИР "СИ СВЕТИ" ("СИТЕ СВЕТИИ")

Жиро-сметка: 530-0003005453-64
ОХРИДСКА БАНКА А.Д. ОХРИД